

Odlingskalender

INSÄNINGÅRET

Augusti-September	Utlägg i insäningsgröda (raps bäst): 4-7 kg/ha, max 1 cm djup
September	Ogräs i raps: Benasalox 0,7 l/ha
Maj	Vårkorn 1,75-2,5 l/ha Ariane S (minst 12°C dagstemp.) eller 1,5 l/ha Duplosan Meko + 1,0-1,5 l/ha MCPA Vårkorn med vitklöver: 1,4 - 1,7 kg/ha Basagran SG + 1-2 l/ha Actipron Ärter/lin: 1,4 - 1,7 kg Basagran SG + 1-2 l/ha Actipron.
Augusti	Skörd av insäningsgröda, undvik spill. OBS! Mycket låg stubb, ej över 5 cm. Ev. måste en avputsning ske. Ev. 20 kg N/ha till svagt bestånd
Augusti-September	Ogräsbekämpning, 1-1,5 l/ha MCPA + 1,5 l/ha Duplosan Meko eller 3-3,5 l/ha Ariane S (minst 12°C dagstemp.)
September	Gödsling 60-70 kg N/ha
September-Oktober	Vitgröe 2-3 kg Tribunil början av september, ev. 3-4 veckor senare 1-2 kg Tribunil.
FÖRSTA FRÖSKÖRDEÅRET	
Mars	Gödsling 60-80 kg N/ha
April	Mjöldagg/rost: Tilt Top eller liknande preparat.
April-Maj	Ogräsbekämpning Dagstemperatur över 12 °C: 3,0-3,5 l/ha Ariane S
Juni	Om ogräs finns kvar: Handrensa
Juli	Strängläggning eller direkttröskning Tröskning 5-10 dagar efter strängläggning.
September-Oktober	Vitgröe 2-3 kg Tribunil början av september, ev. 3-4 veckor senare 1-2 kg Tribunil. Putsning före N-gödsling Gödsling 60-70 kg N/ha

ANDRA OCH TREDJE FRÖSKÖRDEÅRET

Maj	Vid risk för vitaxkvalster, bekämpa med pyretroid
Augusti	Sprid halmen och bränn den i medvind (Ett krav inför ett tredje skördeår)
September-Oktober	Ev. vitgröe 2-3 kg Tribunil början av september, ev. 3-4 veckor senare 1-2 kg Tribunil. Putsning före gödsling Gödsling 60-70 kg N/ha

Ängsgröe

Poa pratensis (lat), Engrapgræs (dk), Smooth Meadow Grass (eng), Wiesenrispengras (ty)

Ängsgröe är ett flerårigt lågt - medelhögt (10-70 cm) tuvat eller mattbildande gräs med upprätt, styvt, fåbladigt strå. Ängsgröe är en mycket variabel art, oftast starkt underjordiskt utlöpanne (Rizhomer). Vippan är 6-12 cm lång och pyramidformad med spensliga grenar. Färgen är brun i vilstadium men annars grön till blågrön. Ängsgröe tål mycket slitage och har en bra läkningsförmåga. Sorterna som funnits tidigare har ej tålt klippningar under 25 mm, men det har under senare tid tagits fram sorter som klarar klipphöjder under denna höjd. Ängsgröe trivs bäst på mullrika jordar med god vattenförsörjning, härdigheten är bra, med sen vårstart. Därför är ängsgröe en av de viktigaste gräsen att ha med i en gräsmattfröblandning där slitaget är stort, t.ex. fotbollsplan, fairways, galoppbanor mm. Även i betesvall är ängsgröe självskrivnen. Fröet är ca 3 mm långt och 0,6 mm brett. Ryggfjället är nervigt med starkt kölad mittribba. Färgen guldbrun. Tusenkornvikt är ca. 0,2 - 0,3 g.

Förmåga att ge frö

Ängsgröe ger tillfredsställande fröskörd under två-tre år. Gröe är långsamväxande och för att få frö första året krävs att grödan hunnit bilda tillräckligt kraftiga skott på hösten. Insädd i skyddsäd håller tillbaka utvecklingen. Variation i utvecklingshastighet finns mellan olika sorter för vallfrö- resp. grönyteändamål.

Odlingsområde/jordart

Lerhaltiga fastmarksjordar som inte är torkkänsliga inom kustnära områden i västra och södra Skåne. Torkkänsliga jordar erfordrar bevattning under april/maj. Jordar med hög mullhalt är olämpliga. Marken bör inte vara förorenad med kärngröe och/eller vitgröe.

Etableringsteknik

Insädd

Alt. 1 Insädd på hösten i höstraps är den mest fördelaktiga metoden.

Alt. 2 Insädd på våren tillsammans med vitklöver i tidigt stråstyvt korn. Klöverfrö skördas första vallåret.

Alt. 3 Insädd på våren i ärter/åkerböna eller lin.

Frö- och Oljeväxtodlarna i samarbete med Svalöf Weibull och Scandinavian Seed

Alt. 4 Insädd i tidig stråstyvt värkorn med radavstånd 24 cm.

Utsädesmängd

Ängsgröe 4-7 kg/ha.

Vid insädd i värkorn med eller utan vitklöver på våren minskas kornets utsädesmängd och N-gödsling med 20 % mot normalt, för att undvika alltför kraftig utveckling och liggsåd.

Säteknik

Ängsgröe säs med varje eller varannan bill i direkt anslutning till insädningsgrödans sädd. Sädd med varannan bill ökar möjligheten till ny skottbildning speciellt vid tredje skördeåret. Eftersom ängsgröe har låg tusenkornvikt får det inte säas djupare än max 1 cm. Är insädningsgrödan höstraps, blandas med fördel höstraps- och ängsgröefrö. Oftast krävs vältning före sädd.

Insädningsgrödans halm

Insädningsgrödans halm bärgas direkt. Om det är rapshalm hackas den väl, därefter fördelas halm och agnar med fördel samma dag när det är torrt. Tröska med boss-spridare förbättrar spridningen av boss och agnar.

Om insädden gjorts tillsammans med vitklöver sprutas denna bort i samband med ogräsbekämpning på hösten sedan vitklöverna skördats till frö.

Gödsling

Kväve

För fröskottsbyggnaden krävs att en del av kvävet tillförs på hösten. Höst- och vårgiva måste ses som sammantagna så att totala kvävebehovet om 120-150 kg N/ha tillgodoses. Vid svaga bestånd läggs 20 kg N direkt efter bärgning av insädningsgrödans halm. Denna giva ingår ej i totalbehovet.

Höst:

Under sista halvan av september tillförs 60-70 kg N/ha.

Vår:

Ängsgröe har tidig växtstart och fröskottsskjutning. Detta medför att vårvävet måste tillföras senast under mars månad. Försnad kvävegiva ger ökad grönmassa och mindre antal fröstänglar. Vårgivan bör ligga mellan 60-80 kg N/ha.

Flytgödsel

Höstspridning är att föredra, medan vårspridning bör undvikas p g a osäkerheten om utnyttjandegraden av flytgödselns kväveinnehåll. En näringsana-

lys av flytgödseln rekommenderas, spec avseende kväveinnehållet.

Fosfor och kalium

Fosfor och kalium tillförs i minst de mängder som tillämpas för stråsäd på det aktuella fältet. Allmän riktlinje är för fosfor i P-AL klass III-IV 10-15 kg P/ha och år och för kalium i K-AL klass II-III 40-50 kg K/ha och år. Förrådsgödsling kan göras på näringshållande jordar för två skördeår.

Svavel

Svavel är viktigt för gräs och man bör se till att ängsgröevallen får en giva på 10-20 kg S/ha. Svavel skall i första hand tillföras på våren. Välj ett kvävegödselmedel med svavel i, så att behovet blir uppfyllt.

Mangan

Speciellt på jordar med hög mullhalt eller lucker jord är mangansprutning aktuell. Riktlinje är att om man i andra grödor har behov för mangansprutning ska även ängsgröevallen behandlas. Detta görs i samband med vårens ogräsbekämpning.

Ogräsbekämpning

De vanligaste ogräsen i en ängsgröeanalys har under de senaste åren varit vitgröe, kärrgröe, baldersbrå, lomme samt inblandning av rödsvingel, eng. rajgräs, hundäxing och timotej. Övriga ogräs som också kan vara svåra att rensa ifrån är kärrkavle och våtarv.

Insädningsåret

Vår

Grundläggande och mest effektiva ogräsbekämpningen görs i insädningsgrödan med preparat efter ogräsfloran. I höstraps på hösten med Benasalox och på våren med Matrigan. Insädd i vårstråsäd med vitklöver 1,4-1,7kg/ha Basagran SG + 1-2 l/ha Actipron. Samma gäller när insädd sker i ärter eller lin. Insädd i tidig värkorn: Ariane S 1,75-2,5 l/ha, Basagran MCPA 3,5 l/ha eller Duplosan Meko 1,5 l/ha + MCPA 1,0-1,5 l/ha.

Augusti

Vid insädd i höstraps skall arvplantor bekämpas i rapsens 2-4 bladstadiet med MCPA 1,5-2,0 l/ha.

September

Vid riklig ogräsförekomst efter skörd och om väderleksbetingelserna är gynsamma, bör möjligheten till ogräsbekämpning utnyttjas med något av följande preparat: MCPA 1,0-1,5 l/ha + Duplosan Meko

1,5 l/ha eller Ariane S 3,0-3,5 l/ha, minst 12°C dags-temperatur.

Vitgröe

Vitgröe finns möjlighet till att bekämpa på hösten. Behandling görs i början av september med Tribunil 2,0-3,0 kg/ha. Om ytterligare bekämpning behövs, görs denna 3-4 veckor senare med Tribunil 1,0-2,0 kg/ha.

Fröskördeår

Vår

Behandling görs när gräset är ca 8-12 cm högt, dagstemperaturen har nått över 10-12 °C och det inte är risk för nattfrost. Lämpligt preparatalternativ är: Ariane S 3,0-3,5 l/ha. Vid stora ogräsförekomster samt förekomst av baldersbrå använd den högre dosen.

Växtskydd

Vitaxkvalster

Vitaxighet i vallen kan bero på nattfrost, vatten- eller näringsbrist, men också på vitaxkvalster. Angrepp är vanligast i äldre vallar och börjar i fältkanter. Symtombilden är brådmogna fröskott med omatade fröställningar.

Bek. tröskel: Har angrepp observerats i frövallen året innan är bekämpning motiverad. Bekämpning görs på våren när maskrosorna börjat blomma. Lämpligt preparat är någon pyretroid.

Svampsjukdomar

Mjöldagg och rost kan förekomma både höst och vår. Sorterna visar olika mottaglighet. Vid angrepp görs bekämpning med Tilt Top 0,8 l/ha senast vid vippgång. Vid tidig behandling före gröens stråskjutning räcker en reducerad dos på 0,3-0,4 l/ha.

OBS! Utveckling av nya bekämpningsmedel pågår ständigt, varför rekommendationerna för kemisk ogräsbekämpning och växtskydd i denna odlingsanvisning fortlöpande kan komma att förändras.

Skörd

Strängläggning - direkttröskning

Ängsgröe är inte speciellt drösningsbenäget. Den vanligaste skördemetoden är strängläggning, men på senare år har även direkttröskning börjat tillämpas.

Tidpunkt för strängläggning inträffar vanligen i början av juli, ca 22-25 dagar efter full blomning. Strängläggning bör helst göras med vanlig slätterkniv så att strängen blir utbredd och kan utsättas

för omväxlande sol och vatten för bättre torkresultat. Andra strängläggningsalternativ är rapshuggare eller rotorslätter.

7-12 dagar bör förflöta mellan strängläggning och tröskning. Eftersom fröet sitter ganska hårt fast, krävs en förhållandevis kraftig behandling i tröskan för att fröet skall lossna.

Grundställning tröska

Cylinder: Periferhastighet 25-30 m/s, vilket normalt motsvarar 1000-1100 r/min

Slagsko fram: 10 mm

Slagsko bak: 3 mm

Ovansåll, lamellsåll: 12-14 mm

Undersåll, lamellsåll: 6 mm

Luftmängd: låg hastighet, börja med för hög och gå nedåt.

Grundinställning kan variera mellan olika fabrikat och modeller. Mycket finns att tjäna på rätt inställd tröska, som bör justeras under dagens lopp.

Efterbehandling av fröet

Omgående luftas frövaran 1-2 dygn oavsett väderförhållanden för att jämna ut vattenhalten och stabilisera andningen. Därefter fortsätter torkningen med eventuell tillsatsvärme +5°C eller enbart med kallluft tills lagringsduglig vattenhalt under 12 % uppnåtts. Efter avslutad torkning skall frövaran genomblåsas med kall luft. Ett vägledande mått på tröskkvaliteten är råvarans rymdvikt, som visar god korrelation till renvaruhalten. Vid en vattenhalt på 12 % och renvaruhalt 75 % väger frövaran ca 200 kg/m³.

Frövallens höstbehandling

Gräsfröhalm

Fröhalm bärgas eller bränns omedelbart efter skörd. Halmbränning har en föryngrande effekt på frövallen, inför andra och ev. tredje årets fröskörd. Vid bränning måste halmen vara väl fördelad. Eldning bör ske i medvind för snabb avbränning för att minimera skadorna på plantan. Det bör vara 2-3 cm stubbhöjd kvar.

Återväxten

Det är viktigt att vallen inte möter vintern med en kraftig återväxt som hämmar utvecklingen följande år. Vallen kan antingen putsas flera gånger under hösten och materialet lämnas kvar väl fördelat eller huggas av en gång och avlägsnas. Avbetning är ett tredje alternativ. Sista avputsning bör ske månads-skiftet september-oktober. Riktlinjen är att frövallen skall ha 10 cm långa, nya blad utan liggbildning, när den går in i vintervila.